

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*¹)

Sastavnica	ODJEL ZA EKONOMIJU						akad. god.	2025./2026.
Naziv kolegija	Zaštita okoliša						ECTS	6
Naziv studija	Sveučilišni prijediplomski studij Menadžment							
Razina studija	☒ prijediplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski	
Godina studija	☐ 1.		☒ 2.		☐ 3.		☐ 4.	
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☐ I.		☐ II.		☒ III.	
Status kolegija	☐ obvezni kolegij		☒ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	
Opterećenje	30	P	30	S	0	V	Mrežne stranice kolegija	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	https://ekonomija.unizd.hr/raspored-nastave-preddiplomski				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski	
Početak nastave	2. listopada 2025.				Završetak nastave		23. siječnja 2026.	
Preduvjeti za upis								
Nositelj kolegija	prof.dr.sc. Marijana Matek Sarić							
E-mail	marsaric@unizd.hr				Konzultacije		Na mrežnoj stranici Odjela.	
Izvođač kolegija	prof.dr.sc. Marijana Matek Sarić							
E-mail	marsaric@unizd.hr				Konzultacije		Na mrežnoj stranici Odjela.	
Suradnici na kolegiju	doc. dr. sc. Marija Opačak Eror							
E-mail	mopacak@unizd.hr				Konzultacije		Na mrežnoj stranici Odjela.	
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu	
	☒ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad	
Ishodi učenja kolegija	Činjenična znanja: Vrednovati razne vrste: antropogenih pritisa na okoliš i posljedica degradacije okoliša, instrumenata politike zaštite okoliša. Procijeniti mjere i aktivnosti za smanjenje negativnih učinaka poslovanja organizacije na okoliš. Teorijska znanja: Izraziti i obraniti stavove o suvremenoj nacionalnoj i međunarodnoj politici zaštite okoliša. Ocijeniti različite pristupe politici zaštite okoliša u organizaciji prema zadanim kriterijima. Usporediti instrumente zaštite okoliša s aspekta upravnih tijela i gospodarskih subjekata. Spoznajne vještine: Rangirati utjecaje različitih čimbenika na oblikovanje pristupa zaštiti okoliša. Prosuditi primjenjivost dobrovoljnih instrumenata politike zaštite okoliša u odabranoj organizaciji. Socijalne vještine: Ocijeniti, prihvatiti ili odbaciti prijedloge rješenja problemskih zadataka i slučajeva iz prakse drugih studenata u projektnoj grupi kroz proces uspostavljanja i razvijanja odnosa međusobne suradnje, konstruktivne komunikacije te postizanje kompromisa. Samostalnost: Samostalno predložiti, testirati i ocijeniti moguća							

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	alternativna rješenja zadanih problema u dodijeljenoj fazi grupnog projekta te predložiti konačna rješenja primjenom stečenih činjeničnih i teorijskih znanja. Odgovornost: Samostalno upravljati dodijeljenom fazom projekta. Prosuditi vlastiti doprinos realizaciji povjerene faze projekta, te doprinos, samostalnost i odgovornost svakog člana projektne grupe, za fazu projekta za koju je odgovoran. Odgovornost u realizaciji dodijeljenog dijela projektnog zadatka izravno je povezana sa stupnjem samostalnosti.				
Ishodi učenja na razini programa	- razumjeti poslovno okruženje poduzeća - razumjeti ponašanja tržišta i upravljati suvremenim marketinškim alatima - kontinuirano pratiti najnovije znanstvene spoznaje i dostignuća na području ekonomije i suvremenog menadžmenta				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☐ domaće zadaće	☒ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Redoviti studenti dužni su aktivno sudjelovati na ukupno 70 % predavanja i seminara te napisati i na vrijeme predati seminar zadan u okviru kolegija. Izvanredni studenti dužni su sudjelovati na ukupno 20 % predavanja i/ili seminara i/ili konzultacija te napisati i na vrijeme predati seminar zadan u okviru kolegija. Za izvanredne studente održat će se nastava prema zasebnom rasporedu.				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	Prema rasporedu na mrežnoj stranici Odjela				
Opis kolegija	Cilj kolegija je osposobiti studente za analitičko razumijevanje i upravljanje okolišnim izazovima kroz primjenu sustavnog pristupa, relevantnog zakonodavstva te ekonomskih i dobrovoljnih instrumenata u planiranju i evaluaciji politika zaštite okoliša. Kolegij uvodi sustavni pristup zaštiti okoliša te pravni i politički okvir u RH i EU, uz pregled sastavnica okoliša (priroda, atmosfera, vode, more, tlo), glavnih pritisaka i mjera ublažavanja. Obrađuju se regulacijski, ekonomski i dobrovoljni instrumenti (procjena utjecaja na okoliš, strateška procjena, naknade/porezi, dobrovoljni sporazumi), strategije upravljanja okolišem (čistija proizvodnja, ekodjelotvornost) te certifikacijske sheme EMAS i ISO 14001, s ciljem osposobljavanja za procjenu utjecaja i oblikovanje učinkovitih politika zaštite okoliša.				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	Kolegij se sastoji od pet cjelina. 1. Sustav zaštite okoliša: Pojam i značajke okoliša. Sustavni pristup zaštiti okoliša. Ciklus: pokretači/pritisaci/stanje/utjecaj/odgovor. Pravni okvir zaštite okoliša u RH. Politika zaštite okoliša u skladu s načelima održivog razvoja. Nositelji politike zaštite okoliša. Instrumenti politike zaštite okoliša. 2. Sastavnice okoliša: Priroda, atmosfera, vode, more, pedosfera i litosfera. Uzroci i posljedice degradacije sastavnica okoliša. Odgovori društva: strategije, planovi i izvješća. 3. Pritisaci na okoliš: Porast stanovništva i urbanizacija, otpad, buka promet, energetika, industrija, eksploatacija mineralnih sirovina, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, turizam. Negativni učinci, mjere i aktivnosti za djelovanje s ciljem zaštite okoliša. 4. Regulacijski i ekonomski instrumenti politike zaštite okoliša: Procjena utjecaja na okoliš. Naknade, porezi i pristojbe, polozi, utržive dozvole, poticajna financijska sredstva i osiguranje od odgovornosti u okolišu. 5. Dobrovoljni instrumenti politike zaštite okoliša: Strategije upravljanja okolišem: čistija proizvodnja i ekodjelotvornost. Certifikacijske sheme upravljanja okolišem: EMAS i ISO 14001. Okolišni pokazatelji. Znakovi zaštite okoliša. Izjave zaštite okoliša. Dobrovoljni sporazumi i povelje.				

	1. Pojam i značajke okoliša. Sustavni pristup zaštiti okoliša. Ciklus: pokretači/pritisci/stanje/utjecaj/odgovor. Pravni okvir zaštite okoliša u RH i EU. Nositelji politike zaštite okoliša. 2. Politika zaštite okoliša u skladu s načelima održivog razvoja: povijesni pregled, ciljevi, načela. Instrumenti politike zaštite okoliša: regulacijski, ekonomski, dobrovoljni. Kriteriji učinkovitosti instrumenata politike zaštite okoliša. 3. Priroda: uzroci i posljedice gubitka biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti. Sustav zaštite prirode u RH: in situ i ex situ zaštita žive i nežive prirode. Međunarodni ugovori iz područja zaštite prirode. 4. Atmosfera: porijeklo i učinci onečišćujućih tvari. Lokalne i regionalne posljedice onečišćenja atmosfere: onečišćenje zraka. Smog i kiselo taloženje. Mjere za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka. 5. Atmosfera: globalne posljedice onečišćenja atmosfere: oštećenje ozonskog sloja i klimatske promjene. Zakonodavni okvir sustava zaštite atmosfere u RH i EU. Međunarodni ugovori iz područja zaštite atmosfere. 6. Vode: onečišćujuće tvari i energija. Porijeklo i učinci onečišćujućih tvari i energije. Upravljanje vodama. Zakonodavni okvir za zaštitu voda u RH i EU. Međunarodni ugovori iz područja zaštite kopnenih voda. 7. More: degradacija morskih ekosustava: Uzroci i posljedice gubitka i degradacije staništa i smanjenja bioraznolikosti. Zakonodavni okvir sustava zaštite mora i obalnog područja u RH i EU. Međunarodni ugovori iz područja zaštite morskog okoliša. 8. Tlo: uzroci i posljedice oštećenja tla (degradacije, onečišćenja, premještanja, prenamjene). Zaštita tla. Okvir za djelovanje u području zaštite i održivog korištenja tla u EU. 9. Porast stanovništva i urbanizacija, otpad, buka. Uzroci i posljedice pritiska na okoliš. Mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih učinaka na okoliš. 10. Promet, energetika, industrija, eksploatacija mineralnih sirovina. Uzroci i posljedice pritiska na okoliš. Mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih učinaka na okoliš. 11. Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, turizam. Uzroci i posljedice pritiska na okoliš. Mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih učinaka na okoliš. 12. Procjena utjecaja na okoliš: Strateška procjena utjecaja plana i programa na okoliš. Strateška studija. Procjena utjecaja zahvata na okoliš. Studija o utjecaju na okoliš. 13. Vrste ekonomskih instrumenata: naknade, porezi i pristojbe, polozi, utržive dozvole, poticajna financijska sredstva i osiguranje od odgovornosti za štetu u okolišu. Prednosti ekonomskih instrumenata. Analiza djelotvornosti ekonomskih instrumenata. 14. Strategije upravljanja okolišem u organizaciji. Čistija proizvodnja i ekodjelotvornost: ciljevi, načela, prednosti i nedostaci. 15. Certifikacijske sheme upravljanja okolišem: EMAS i ISO 14001. Okolišni pokazatelji. Znakovi i izjave zaštite okoliša.
Obvezna literatura	Črnjar, M. (2002). <i>Ekonomika i politika zaštite okoliša</i>. Rijeka: Ekonomski fakultet Rijeka i Glosa.
Dodatna literatura	- Callan, S. J. i Thomas, J. M. (2013). <i>Environmental Economics & Management</i>. 6th ed. Cengage. – odabrana poglavlja - Črnjar, M. i Črnjar, K. (2009). <i>Menadžment održivoga razvoja: ekonomija – ekologija – zaštita okoliša</i>. Rijeka: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji Sveučilišta u Rijeci.

	3. Barry, F. C. i. Field, M. K. (2009). Environmental Economics: An Introduction. 5th ed. Boston: McGraw-Hill Irwin.										
	4. prezentacije										
Mrežni izvori	https://moodle.srce.hr/										
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit										
	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit							
	☐ samo kolokvij/zadaci	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici					
Način formiranja završne ocjene (%)	Priprema za predavanje (10%), grupni zadaci (projekti) (10%); 2 kolokvija ili pismeni ispit (60%), usmeni ispit (20%).										
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	0-59	% nedovoljan (1)									
	60-69	% dovoljan (2)									
	70-79	% dobar (3)									
	80-89	% vrlo dobar (4)									
	90-100	% izvrstan (5)									
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo										
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“. Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...] Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na: - razne oblike prijave kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijeком dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. Svi oblici neetičnog ponašanja rezultiraju će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>. U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI računi.										